

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 26.

V Ljubljani, dne 24. maja 1912.

Leto VII.

Danes prilagamo še enkrat položnice za tište naročnike, kateri še niso naročnine poravnali za tekoče leto. Prosimo, da se z gotovostjo odzovejo, da ne bo potreba nepotrebnih opominov pošiljati. Upravništvo.

Zmešana vojska.

Soc. demokrati kažejo zmerom z velikim ponosom in samozavestjo na svoje rdeče bataljone in svojo veliko vojsko, ki koraka za njimi in se drugim strankam, posebno krščanskim delavcem posmehljivo rogajo, češ, ali nas vidite, koliko nas je, ali se nas kaj bojite? Bo prišel čas, ko vas pomandramo v tla in zmeljemo sedaj družabni red tako kakor zmelje mlinski kamen pšenico.

Bo prišel čas, ko bo stala na tleh sedanja meščanska družba in sedanje države kakor razvaline starih grških in rimskih templjev, katere hodijo popotniki gledat in občudovat.

Tako približno govore na shodih sodrugov tudi voditelji slovenske soc. demokracije, ki zbirajo na naših tleh rdeče trote.

Pred vsem je potrebno, da si ogledamo to armado in se prepričamo, če je res tako nevarna in če je res vse to zlato, kar se sveti, če ni vse to samo zunanji »pofelj«, ki jo zakriva.

Vsaka vojska mora najprej urejena biti; v armadi mora vladati disciplina, red in ljudje morajo vsaj vedeti, katero pot bodo ubrali, kam gredo in kakšne cilje hočejo doseči. Če niso v tem na jasnem, potem je že danes gotovo, da ne bodo dobili vojske in bo kmalu vsa armada razkropljena in raztresena kakor bi spustil kurje perje iz žaklja.

In soc. demokratska armada je res zmešana. Tega ne trdimo samo mi, ampak soc. demokratje sami. Soc.-demokratski časopis »Monatshefte«, št. 9, 1. 1912, pravi: Take zmešnjave kakor je sedaj, ni bilo med soc. demokrati še nikdar, kar obstoje. Vse uprek se krega. Boj vseh proti vsem je na celi črti prav pa višku in medsebojno spoštovanje vedno bolj med nami gine. Ali je to vzgledno, če zmerja sodruginja Luksenburg svojega najstarejšega bojovníka s poljvačem, s prazno glavo? Voditelj hoče voditelja prekositi in drug očita drugemu preveliko prijenljivost. Sodrug K. Kautsky, ki se je včasih držal soc. demokratskih nauk kakor pajek muhe, je v zadnjem času začel svoje nade staviti na libe-

ralce in pravi, da moramo iti za bolj praktičnimi cilji kakor so suhi demokratski nauki, ki so trdi kakor drva. Nasprotno pravi voditelj Pau-neksek, da moramo to zahtevati, kar vzbuja sovraštvo v naših nasprotnikih.

Bog jih potem razumi soc. demokrate. Eden pravi, da naj tako delajo, da jih bodo stranke priznale in trpele, da bodo na ta način pridobili še drugih čet, drugi pa zopet piše, da morejo take reči zahtevati, ki so nedosegljive, ker to ohrani delavce nezadovoljne in s tem se jih pridržijo pri soc. demokratski fani.

Dve največji zahtevi, ki jih imajo soc. demokrate vedno na krožniku in s katerimi vedno krošnjarijo po svetu, kakor kak ogrski pis-krovezec, so odprava carine na uvoz živil iz tujih dežel in pa odprava vojaštva. Človek bi mislil, da bodo vsaj v teh dveh rečeh edini, in da vsi to zahtevajo. Kaj še! Ravno tukaj so si najbolj v laseh. Čujmo!

K. Kautsky pravi, da se morajo boriti za prosto trgovino, za prosti uvoz živil, vsaka carina se mora odpraviti! Njegov prijatelj R. Hilferding pa pravi, da je ta zahteva čisto zanič, starokopitna in svari na vse mogoče načine delavstvo pred to neumnostjo. Ta stvar se je preživela in samo delavcem škoduje. Mi, pravi mož, smo proletarci in se borimo proti kapitalizmu. Kdor se pa zavzema za prosto trgovino ali se ne ravno kapitalisti? Ali naj bomo še mi tako neumni, da se bomo za kapitaliste pehali? Nikar se ne borimo ne za odpravo carine, ne za prosto trgovino, mi se borimo samo za socializem, za socialistično državo. Mož pravzaprav sam ni na jasnem, kaj hoče, to ve, da je prosta trgovina zlo za delavca, zato pa nekaj zapiše, kar nič ni.

Zdaj pa odprava vojaštva. Soc. demokratski listi upijejo proč z vojaštvom, proč z mornarico, proč z orožjem, s flintami, kanoni in drugo tako šaro!

Odpraviti se morajo kolonije in vojska, in treba je, da vpeljemo takoj ljudsko vojsko. Vsak naj bo vojak za nekaj časa, naj se izuri nekoliko v orožju in maširanju, ali stalne vojske ni treba. Tako pravijo eni. Zdaj čujmo še druge!

K. Kautsky, eden izmed najbolj brihtnih in starih veteranov pravi: Kaj se bomo za to prepirali, ali ne veste, da stane ljudska vojska še več kakor stalno vojaštvo, kakor ga imamo sedaj? Švica ima ljudsko vojsko, pa mora kljub

temu vsako leto več denarja za njo izdati. Nikar ljudi ne begajmo, povejmo jim resnico! Več ko bo ljudi v državi, več bo treba ljudske vojske in več bo izdatkov in države se bodo ravno tako kosale med seboj, katera bo imela večjo ljudsko vojno, bolj izurjene ljudi in boljše kane!

Kaj naj rečemo! Soc. demokratska vojna je zmešana! Kadar pa pridejo soc. demokrati z odpravo carine in vojske na dan, pa jim pomolite tole pod nos!

Križev pot delavskega starostnega zavarovanja.

Socialno-zavarovalni odsek je dne 21. t. m. razpravljal o socialnem zavarovanju. Poslanec dr. Krek je v imenu pododbora predlagal, da naj prične odsek na podlagi vladne predloge razpravljati o socialnem zavarovanju. Sekčni načelnik Wolf je izjavil za vlado, da se drži temeljnih načel zakonskega načrta, a da bo izkušala ugoditi izpreminjevalnim predlogom, ki se drže teh načel. Ko je še govoril dr. Licht, je bil dr. Krekov predlog sprejet. Na predlog poslanca Burivala je bil odsek proglašen kot permanenten odsek.

Na križevem potu, ki jo hodi prepotrebna postava o delavskem zavarovanju, se je napravil zopet en korak naprej. Da se je napravil, gre pač v prvi vrsti hvala poslancu dr. Kreku, ki je z njemu lastno potrpežljivostjo in vztrajnostjo gledal na to, da je kljub vsem spletkam in oviram neprijateljev delavstva stvar napredovala.

Nočemo dokazovati, kako neobhodno je obito za delavstvo potrebna poštena starostna preskrba. Mi, ki živimo sredi delavstva, to vidimo, to čutimo. Kolikokrat se obračajo delavci in delavke na nas, ki so delali v kaki tvornici 30, 40 in še več let, a ko oslabe in ko jim njih moči opešajo, jih pa »ljudomili« tvorničarji brez jela in kruha vržejo na cesto, kakor se vrže na cesto izrabljen stroj.

Letos so pričeli tako delati čisto načrtoma v ljubljanski predilnici, kjer neomejeno vlada in gospodari znani liberalni delovski prijatelj Debevec in pa v vevški popirnici.

Vrgli so na cesto delavce, ki so delali desetletja in desetletja v tvornicah, pa množili bogastvo svojim gospodarjem. Penzija jim seveda

Na smrt obsojeni kralj.

(Zgodovinska povest.)

(Dalje.)

III.

V veliki in krasni pravosodni palači si izbere Don Pasqual najmanjše in najskromnejše stanovanje. Še tisti dan ukaže oklicati po Sevilji, da naj se nihče, komur se je zgodila kaka krivica ali ki zna za kako hudodelstvo, ne boji to naznaniti, če tudi je prizadet največji mogočnjak ali pa če tudi kralj. Vsako uro, podnevi in ponoči, morata zato v pravosodni palači s potrebnimi pisarji in slugami poslovati dva člana najvišjega sodišča, da takoj zaslišita in zasledujeta vsako tožbo in pritožbo.

Drugo jutro odpošlje sla, da potolaži svojo ženo in svojega sina. Juana in Manuel naj mirno ostaneta na pristavi, mesto njega naj pa najmeta hlapca. Pasqual sam upa, da ga bo kralj odpustil, ko mu dokaže, da se pravica in postava nasproti vsakomur lahko izvaja. Ne dvomi, da imenuje kralj nato kakega plemenitaša ali učenjaka za to visoko mesto, ki je bolj pripraven, kakor on, priprosti kmetič.

Prvo, kar je storil Pasqual, je bilo, da je očistil zadrugo oboroženih policijskih stražnikov, alguazili so jim rekli, nevrednih oseb. Mnoge med njimi so namreč podkupovali taki velikaši, ki so sami bili najhujši zločinci in ti so grozili zvestim policistom. Zanesljive hribovce je postavil za odslovljene policiste, posameznim oddelkom je imenoval sposobne poveljnike in je policijsko zadrugo primerno preosnoval in ji izdal najstrožje ukaze. Novi alguazili so radi ubogali novega najvišjega sodnika. Saj se je z vsem svojim vplivom zavzel za nje, jim iz lastne plače, katere ni zase niti deseti del porabil, zvišal njih dohdoke in nadaril posebne zasluge. Ponoči in podnevi so mali policijski oddelki krožili po cestah velikega mesta in po okolici.

Kljub temu se je pa že drugi teden, ko je posloval novi veliki sodnik, pripetil ponoči na javnem trgu umor. Drugi dan so pa že po neutrudljivem zasledovanju in vsled Pasqualove bistroumnosti poizvedeli, kdo da je bil morilec, ga prijeli in ker ni mogel tajiti, ga izročili rabelju, ki ga je obglavil, dasi je pripadal najuglednejši plemiški rodbini in so vse storili njegovi sorodniki, da naj bi ga bil Pasqual pomilo-stil. Celo kralj je to rahlo želel, a veliki sodnik je ostal neomajljiv.

Ko so se bodoče tedne zgodile le male tatvine, a so tatove kmalu dobili in jih kaznovali, več večjih zločinov pa preprečili po neumornem trudu Pasqualove preosnovane policije, so se prebivalci Seville oddahnili in blagrovali kralja, ki je svojemu glavnemu mestu povrnil mir.

IV.

Preteklo je zopet nekaj tednov.

V neki temni noči zapazi Antonio Mendez, glavar oddelka policijske straže, ki je po bližnjih cestah krožila, da se mu približuje mož, zavrt v temen plašč.

Sredi ceste je ta mož, očitno kak plemič, obstal pred nekim oknom, trikrat zaploskal z rokami in poslušal, če mu kdo odgovori. Ker je ostalo vse tiho, je mislil, da oseba, ki ji njegovo znamenje velja, še ni na dogovorjenem mestu.

Antonio Mendez do zdaj ni imel nikakega povoda, da posreduje in se tudi ni pokazal, ker postava se še ni kršila.

Čez nekaj minut se je pa plemič naveličal čakati, zopet je pred oknom zaploskal, uspeh je pa zopet izostal, a plemič je ostal še miren, dasi je tiho klel. Ker Juan Pasqual kleti ni prepovedal, je stal Antonio Mendez mirno in tiho skrit pod nadzidkom nasproti stoječe hiše, kjer je na-

niso dajali nobenega. V Vevčah so še tako dobri, da, ko vržejo delavca, ki je nad 30 let delal v tvornici, na cesto, mu vsaj pišejo pisma, v katerem, o ironija, zapišejo, da obžalujejo, ker ga morajo odpustiti, v ljubljanski predilnici pa še tega ne store.

Seveda, rekel bi eden ali drugi, naj bi se dalo starim delavcem lažje delo. Tako bi pač storili ljudje, ki jim bije v prsih srce. Kapitalisti in fabriški direktorji pa navadno zamenjajo tisti del telesa, ki ga nazivamo srce, s trdim kamnom. Ali naj se čudimo? Ne. Saj znamo, da liberalci ne poznajo drugega Boga, kot svoj trebuh, in da je zatajil tisto krščansko zapoved, ki ukazuje: Ljubi svojega bližnjega . . .

XXX

Pododsek socialnopolitičnega odseka je imel v petek, dne 17. t. m., sejo, v kateri je vlada obljubila v najkrajšem času predložiti načrt zakona za zavarovanje rudarjev proti nezgodam. Načrt bo posnet po onem iz splošnega socialnega zavarovanja o rudarjih. Ako bo vlada držala obljubo, bodo rudarji prišli zopet za velik korak naprej v njihovem varstvu. Ob tej priliki je nasvetoval poslanec Gostinčar, naj vlada skrbi, da bodo mladi poškodovanci napredovali pri dobavi rent. Ako se ponesreči mladi delavec, ki še ni imel polne plače, je potem za celo življenje kaznovan, ker ne more do- seči večje rente.

Predilničar.

Zahvala. Delavstvo ljubljanske predilnice je imelo dne 16. maja t. l. na Rožniku sv. mašo. Tem potom se delavstvo najtopleje zahvaljuje vsem pevcem in pevkam, posebno pa gospodu J. Černiču za brezplačno petje in orgljanje, in mu kliče: Bog ga živi še mnogo, mnogo let!

Stradajoče delavstvo. Stari običaj je, da delavstvo ljubljanske predilnice priredi vsako leto na Rožniku za vse tovarniško osobe sveto mašo. Tudi letos smo se v precej velikem številu zbrale dne 16. maja na prijaznem hričku, vendar se je videlo, da hoče tovarniško vodstvo delavstvo ugonobiti s tem, da mu ne da zaslužka, in ker delavstvo ne zasluži, tudi nikamor ne more iti. Razmere, ki vladajo pri nas, niso samo pasje, ampak je delavstvo prepuščeno samemu sebi, živeti mora ljubo osebam, ki se prav dobro razumejo na svoj želodec, bolj pa ko vidijo delavstvo stradati, ljubše jim je. Nam se zdi, da bo treba vso to gnolobo spraviti na dan v našem časopisu.

Še nekaj odgovora.

Iz Idrije.

Na domišljavi poziv »Slovenskega Naroda« naj svoje trditve, ki smo jih v eni prejšnjih števil »Naše Moči« navedli, tudi dokažemo, je »N. M.« glede uradnika v šestem činovnem razredu pred dvema tedni obširno odgovorila. Nekaj točk moramo pa še danes pojasniti! »Narodovega« sotrudnika vabimo, naj se nekoliko po čelu potrkva, da si iztrka tiste župane, ki smo jih imeli od leta 1900 dalje; na ta način bo kaj lahko določil onega, ki je prazen papir pri obč. seji na mizo vrgel in še lažje tisto osebo, ki je prigovarjala naj se škoda vsled klavže še enkrat višje ceni kakor znaša. Po tem receptu je mož res tako odškodnino dobil, da bi mu leto

tačno videl, kaj da plemič dela in kjer je čul tudi njegove glasnejše besede.

Končno je plemič tako močno zaploskal, da so se morali zbuditi ljudje. Ker pa še to ni pomagalo, je pa pričel z roko tako razbijati po hišnih durih, da je neka ženska odprla okno in vprašala, kdo da v tako pozni nočni uri moti hišni mir.

Plemič se je začudil. Ni pričakoval tega glasu.

Mislil je, da se moti, gledal je okolu sebe, a stal je pred znano hišo, kjer so mu že večkrat vstop dovolili.

»Kaj se tu godi? Zakaj mi ne odgovori Pashvita?«

»Zato, ker je danes zjutraj s svojo gospo Leonoro zapustil Sevillo.«

»Done Leonore ni več tu«, zakliče plemič.

»Pri sv. Jakobu, kdo se je drznil jo odvesti.«

»Nekdo, ki ima za to pravico!«

»Kdo je tisti nekdo?«

»Njen brat, Don Salusto.«

»Lažeš, starka!«

»Prisegam pri prečisti Devici!«

»Odpri duri. Prepričati se hočem, če govoriš resnico!«

»Ukazano mi je, da v nenavzočnosti Don Salusta ne spustim nikogar v hišo, posebno ne še kakega neznanca.«

(Dalje prih.)

za letom dve takih klavž privoščili, ki bi mu obe toliko nesli da bi lahko prodajalno zaprl in po Rakah hodil, ali pa pri Kavčiču kvartal. In ker že o tem govorimo, povejmo še en zanimiv slučaj, ki se ne dogodi povsod. Pred nekaj meseci je tuj potnik v kavarni pri Kavčiču zalotil hazardiste ter jih stražniku naznanil; stražnik pa je imel najbrže bridke izkušnje in si ni upal nastopiti, ker je bil med igralci tudi nek visok gospod. Šele ko jih je potnik na svojo pest naznanil, jih je glavarstvo tudi kaznovalo. Kaj ne, krasne razmere! Pri Kavčiču in v delikatesi veljajo že sploh od nekaj drugačni predpisi kakor za ostalo Idrijo; ko je še županstvo »čez uro« dovoljevalo, je bilo v teh dveh lokalih dan za dnem do štirih in čez odprto: vse mesto je počivalo, samo v zgoraj navedenih lokalih je napredna inteligenca počela kar se jej je ljubilo in v gotovem oziru tudi dandanes ni veliko bolje. — Med svoja sumničenja »Slovenski Narod« tudi kateheta P. in druge naše pristaše tlači; danes izpovemo, da nima nihče od teh kaj pri našem delu in ker »Narod« trdi, da je učitelj G. svoj čas iz take posode klobase jedel, kakor jih katehet P. ponavadi je, mu povemo, da tudi to ni res, ker namreč O. ni taka — packa. Najzanimivejši pa je vendar že zgoraj omenjeni slučaj o uradniku šestega činovnega razreda. Na stroške ministrstva za javna dela bi bili namreč že zdavno lahko imeli osmi razred v nunskem samostanu, ako bi se ne bila vmes utaknila naša občina, in proti ustanovitvi ugovarjala dasi nima pri vsej stvari nobene besede in nobenih stroškov in bi bilo torej bolje, da ima jezik za zobmi in dolgove plačuje, ker bi bili povsod tak predlog z odprtimi rokami sprejeli. V Idriji je seveda drugače! Tukaj je celo rudniški nadsvetnik vedoma glasoval proti nameri predpostavljenega ministrstva, če tudi se ima ministrstvu za službo, samostanu pa za preskrbljeno hčer zahvaliti. Tak mož ne zasluži samo pokojnine, temveč tudi kak red.

Železničar.

† **Matevž Skubic.** Včeraj, dne 21. t. m. je ugasnila luč življenja možu-veteranu, ki zasluži, da mu posvetimo par vrstic v slovo. Matevž Skubic, železniški delavec, si je začel kot tak kruh služiti; ko se je gradila železna cesta skozi našo belo Ljubljano. Od 1. novembra 1854 naprej, pa do 8. januarja 1909 je vedno opravljal težavno službo skladiščnega delavca marljivo in vestno. Odlikovan je bil s kolajno za 40letno zvesto službovanje. Lahko rečemo, da ga ne bo de kmalu, ki bi ystrajal 55 let v eni in isti — pa ne lahki službi, prestal toliko slabega, a le malo dobrega, ter kljub temu dosegel starost 81 let. Le oslabelost ga je prisilila, da je stopil iz službe. Mož je bil vedno vzor krščanskega delavca, kremenitega značaja ter dolgo vrsto let član Prometne zveze.

Od centrale. Pogrebšina po 200 K se je izplačala v sledečih slučajih smrti: Jos. Vollmost, Lovro Langer in Herman Bräuer, Dunaj; Leopold Jerin, Celovec; Miha Weissensteiner, Pürbach; Leopold Wilim, Jedleseć; Vaclav Prohm, Obernic; Ludovik Skowron, Černovice; Jaka Eder, Hallein; Roman Kraml, Bischofshofen; Ana Wahter, Hohenems; Ana Wainig, Lienc; Cila Markschläger, Linc. V pogrebni sklad je torej plačati za 13 slučajev po 5 v, skupaj 65 v.

Proste vožnje železničarjev in njih družin.

Bištra glava komornega svetnika Kandlna je iztuhala vzrok, zakaj da so dohodki c. kr. avstrijskih državnih železnic manjši, kakor pa stroški. Osobe ima namreč preveliko prostih voženj priznani in sicer aktivno za 43 milijonov, penzionisti pa za 7 milijonov kron. Civilnim osebam dovoljene proste vožnje in olajšave pa ceni svetnik Kandl na 5 milijonov kron. Torej sedaj vemo: 55 milijonov kron bi državna železniška uprava več zaslužila, ko bi osobju odvzela to, kar mu je zanjamo kot nadomestilo za skrajno žalostno plačo. Ako bi bil g. svetnik pritegnil k svojem duhovitemu delu kakega sprevednika osebnih vlakov ali pa revizorja, bilo bi mu delo olajšano in on bi sestavil lahko statistiko, kdo so tisti železničarji, ki se največ vozijo in kdo so tisti civilisti, ki se lahko bahajo s prosto vožnjo. Prepričani smo, da bi se bil mož prestrašil in njegov problem reševanja železniških financ ostal tajen kakor je tajno še marsikaj, kar se skuha pri upravi radi podelitve proste vožnje tej ali oni krasotici ali temu in onemu nevarnemu poročevalcu. Svetnik Kandl kaže s prstom na Nemško in s tem nam je dal priliko, da mu povemo, da tudi mi vemo, kaj je tam boljšega, kakor pa pri nas. Pri pruskih železnicah zasluži vsak železničar na leto povprečno 1840 K, pri bavarskih 1900 K pri avstrijskih pa le 1220 K. Torej za eno tretjino smo mi avstrijski železničarji slabše plačani, kakor pa naši sosedje Bavarci in v nado-

mestilo imamo to, da se nam pri vsaki priliki in nepriliki dovoljene proste vožnje okoli ust poribljejo. Mi nismo tako srečni, kakor je mogoče svetnik Kandl, ki obleže vsa letovišča; prvič nimamo denarja in drugič ne časa. Izposluje naj nam iste plače, kakor so na Nemškem v veljavi, potem pa naj šunta uprave, da nam odtegnejo zajamčene vozne olajšave, pa ne samo nam, ampak brezobzirno vsem — tudi njemu!

Dobrota je sirota, ampak le v pregovoru. Če pa ima kdo srečo, da se piše Dobrota, ta si pa zna že pomagati, da postane gornji rek bolj zavita fraza. Na ljubljanskem državnem kolidvoru so izbacnili iz delavnice delovodjo, ki nosi imenovan lep priimek ter ga postavili za strah snažilcem vožev. Mož je za to odlikovanje tudi nad vse hvaležen ter šikanira uboge delavce, kolikor le on zmore v svesti si, da njegova beseda pri g. predstojniku vse zaleže. Pred kratkim je delavcu Babniku vskipela kri in svojemu ogorčenju je dal duška s tem, da je Dobrota imenoval osla. Lepo to ni, da se sodrugi obkladajo s takimi ljubeznijivostmi, ker hočejo biti povsod nositelji lepega vedenja. Še bolj grdo pa je to, da je Dobrota zbežljaj takoj k g. nadzorniku Hrašovcu tožiti in kruto je, da je ta gospod Babnika kaznoval s 5 K. Vsak ve, kaj to pomeni za delavca 5 K kazni, torej ni čuda, da je delavec Makovec s prijetljskim sočutjem, kmalu po tem dogodku izven delovnih ur Dobroti očital, kako sodrugi draginjsko vprašanje rešujejo. Dobrota se je zopet zaletel k svojemu mogočnemu zaščitniku in ta, ker sam nima nad Makovcem sodne moči, ga je naznanil vodstvu kurilnice. Tudi Makovec je prejel pojasnilo, da je Dobrota nedotakljiva kapaciteta c. kr. drž. žel. v obliki kazni 2 K. Naš dobrota torej ni nikaka sirota, ampak mogočna persona, o kateri se je reklo, da se mu mora vse pokoriti in molčati, če tudi vse delavce zapored pobesi. Bog daj c. kr. drž. železnici še mnogo takih Dobrot, mi pa že vemo, kaj nam je storiti, da se bomo tega človeka obvarovali. Nobena praprot se ni zrasla do neba; tudi naš Dobrota bo naletel enkrat na to, kar mu že zdavnej gre.

V tej zadevi nam je došel še drug dopis, ki se glasi: Naš gospod predstojnik, nadzornik Hrašovec je nedavno naložil ubogemu delavcu 5 K kazni in nekemu drugemu 2 K, ker prvi ni mogel več dalje prenašati šikan svojega predelavca, drugemu pa, ker se je podstopil tako občutno kažen grajati. Sedaj vemo, da se psovke hudo kaznujejo, treba jih je samo gospodu predstojniku potožiti. Tega se bomo tudi izdatno poslužili, ker v našem skladišču primki kakor osel, bik, tele itd. kar po zraku okoli frče, ampak ne iz ust zatiranih delavcev, temveč iz pisarn, koder sede silno izobraženi gospodje skupaj. Gospoda predstojnika, nadzornika Hrašovca pa ponižno prosimo, naj bo proti vsem enako pravičen in strog sodnik.

Reden sestanek članov Prometne zveze, skupine Ljubljana, se vrši vsako drugo soboto v mescu v Rokodelskem domu.

Strašna železniška nesreča na Francoskem.

Med Parizom in Montsoultom se je pripetila železniška nesreča, ki je ena največjih zadnjega časa. Dva nasproti si vozeča vlaka sta zavezila s tako silo skupaj, da se je pok na več kilometrov v okolici slišal. Stroja sta se popolnoma zarila eden v drugega. Iz Pariza prihajajoči vlak je bil s potniki zelo zaseden. Listi javijo 13 mrtvecev in 40 ranjencev. Gotovo pa je, da so te številke premajhne, ker v takem slučaju razburjenosti se ne da ničesar natanko dognati, dokler niso razvaline razkopane. Skoraj z isto sapo pa nam listi javijo, kako so se razne visoke glave naglo na kraj nesreče podale in rešilno akcijo vodile. No, mi železničarji že vemo, kaj navzočnost takih kapacitet pomaga. Pridejo pač, da jih svet vidi in imenuje, ko bi pa kak čuvaj javil, to ali ono je slabo in prometu nevarno, pa nikogar ne bo blizo. Saj na Francoskem ni prav nič drugače kakor pri nas, še celo kar se tiče zasledbe krivca, je popolnoma enako. Tudi v tem slučaju je seveda kriv — čuvaj! Pač žalostno, kriv naj bodi vsake nesreče le ubogi čuvaj, ker mogotci vedo, da se ta lahko obsodi, brez da bi kdo veliko ugovarjal in bi razrukani ugled uprave Bog ve kaj trpel. Kadar se pa dele remuneracije, pohvalnice in redovi, tedaj se pa čuvaja živa duša ne spomni.

Če je kaj resnično dobro! se tudi od strokovnjakov pripozna kot tako. Kako so določili praktični zdravniki o **Fellerjevem fluidu** z. v. z. „Elsa-fluid“, dokazuje sledeče pismo: „Zahvaljujem se Vam kar najbolje za **Fellerjev fluid** z. v. z. „Elsa-fluid“, katero sredstvo učinkuje uprāv krasno pri vseh revmatičnih bolečinah. Priporočam **Fellerjev fluid** povsod, kjer je treba, danes pa prosim, da mi zopet pošljete, kolikor potrebujem za lastno uporabo. Znesek Vam pošljem. **Dr. M. David**, mestni zdravnik v Sieniawa pri Jaroslavu na Gališkem.“ Pravi **Fellerjev fluid** se naroči pri **E. V. Feller v Stubici**, Elzatr. 264 (Hrvatsko) in sicer velja 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 specialnih steklenic franko 5 K.

Zauživajte, ako ste nahodni, hripavi zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le karnar E. V. Feller v Stubici Elsatrg 264 (Hrvatsko).

Če prosi čuvaj za kako zboljšanje plače — ni denarja; ako pa je treba kakega, juda nagraditi, pa se ne gleda na par tisočakov. Javnost rada naglašja, da je z malim železničarjem v boju za boljši kosek kruha solidarna, ravno tako hlastno pa pri vsaki nesreči — če le more, upije: čuvaj je kriv. Nočemo trditi, da to nikoli ni res, prosili bi pa vendar, da torej slavno občinstvo pomisli, koli važna oseba je čuvaj v železniški službi. Mali pogrešek, ki ga revež, kakor so mnoge preiskave že dokazale, ni zakrivil iz malomarnosti, je lahko povod strašnim nesrečam. Vi potniki, ki se vozite po razvedrilih iz kraja v kraj, ker imate penězov v izobilici; vi trgovci, ki se vozite po dobičkanosnih kupčijah in tudi vi gospodje različni svetniki, ravnatelji in kontrolorji, vi vsi ne glejte tako zaničljivo na ubogega železniškega čuvaja, ki stoji ob tiru in pazi na vaše življenje in imetje, vmes pa mu morda silijo misli na njegovo kruha stradajočo družino. Bodite pravični in marsikateri bi se moral skesano na prsi potrkati, kadar pogleda izmoganega čuvaja ter vsklikniti: moj greh! Nikoli pa ne sodite krivično, da ne doleti vas zaslužena kazen!

Naši rdečkarji so si najeli nekega učenjaka iz Ljubljane, da jih hodi navduševati za njih konzumet. Zvedeli smo, da je mož nek uradnik, sam pa pravi, da je hlapec pri južni železnici. Zadnjo nedeljo so ustanavljali konzum v Koroški Beli. Podjetje se bo obneslo, kajti rdečkarji so nalovili na svoje limance tudi par kmetov in da je bila slavnost tem sijajnejša, so si ustanoviteljji privoščili precej pijače in klobas. Za prigrizek jim je pa služilo vse, kar ni rdečega, posebno v slast so jim šli farji in klerikalci. Iz konzuma si obetajo lep dobiček, katerega naj plača ubogi zaslepljeni delavec; vemo namreč, da obersodrug ne kupujejo iz svojih konzumov nič, ker jim je vse predrago in prezanič. In taki ljudje hočejo biti boritelji proti draginji. Farbarji so in nič družega.

Darilo za birmance. Botrice in botri imajo hvalevredno navado podariti birmancem poleg drugih stvari tudi molitvenik. Za ta namen je kar najbolj pripraven molitvenik „Družbenik Marljine“, ki je ravnokar izšel v zalogi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani in stane z rdečo obrezo K 1-50, z zlato obrezo K 2-30, v usnju z zlato obrezo K 2-80. Molitvenik je tiskán na najboljšem popirju ter ima zelo priročno obliko; obsega vse molitve z besedilom novega cerkvenega molitvenika. Izdalo ga je škofijsko vodstvo Marijinih družb in birmanci, ki so opravili že sv. obhajilo ter lahko vstopijo v Marijin vrtec, našli bodo v njem potrebna navodila, pozneje pa, ko vstopijo v Marijino družbo, jim bo najzaneslivejši vodnik in spremljevalec skozi celo življenje. Botri podarijo s tem molitvenikom birmancu nekaj, kar ga bo trajno spominjalo slavnostnega in srečnega dne, ko je prejel zakrament sv. birmne.

Največje slavje. Največje slavje življenja je brez dvoma dobro zdravje. Zdrav organizem, čilo telesno stanje in veselje do življenja so dragoceni zakladi, ki jih je treba varovati za vsako ceno. Nič ne pospešuje ta veliki namen bolj kakor Nutrigen, to idealno pripravljeno krepilno sredstvo, ki oživlja kri, kosti, živčevje in odpornost. Tudi zdrav človek potrebuje Nutrigen, bolnik se pa naravnost pregreši, ako ne poskusi z Nutrigen-om oživiti svojo upadajočo energijo in ginevajoče veselje do življenja. Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16, odd. 188, pošlje na željo vsakemu zastoj poskušnjo in navodilno knjigo o Nutrigen-u.

— 500 kron nagrade —

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka 600 komadov samo za 6 kron ni priložnostni nakup. — Zbirka vsebuje: 1 pravo švicarsko sist. Roskopi patent. žepno uro, natančno idočo, točno regulirano, s pismenim triletnim jamstvom tovarne, 1 amerik. double-zlato veržico, 2 amerik. double-zlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozl. garnituro, obstoječo iz gumbov za manšete, ovrtnik in srajco, 1 amerik. petdelni žepni nož, 1 eleg. svilnato kravato, barva in vzorec po želji, najnovejše fasone, 1 krasno kravatno iglo s similibriljanti 1 mično damsko broško, zadnja novost, 1 koristno toaletno garnituro za potovanje, 1 eleg. denarnico iz pravega usnja, 1 par amerik. butonov z imitiranimi dragimi kamni, 1 patent. angl. vremenski tlakometer, 1 salonski album s 36 umetniškimi slikami najlepših krajev sveta, 1 krasno veržico za okrog vratu iz pravih orientalskih biserov, 5 indijskih vragov-vedeževalcev, ki zabavajo vsako družbo, in še 550 komadov raznih predmetov, v vsaki hiši koristnih in nepogrešljivih, zastoj. Vse skupaj z elegantno sist. Roskopi patent. žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, stane samo 6 kron. Pošilja po povzetju ali proti predplačilu (sprejemajo se tudi pismene znamke).

A. GELB, razpošiljalnica, Krakov št. 10.
NB. Pri naročilu dveh zavojev se priloži ena najboljša angleška britev ali 6 najfinejših platnenih robcev zastoj. Za neugajajoče se denar vrne brez ugovora, torej je vsak riziko popolnoma izključen.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo „Našo moč“. Cim več naročnikov, tem večji vpliv bo imelo Vaše glasilo.

== Zastoj! ==

Veliko je danes na živcih bolnih ljudi, toda le malo jih ve, kam se jim je obrniti. Učenjaki in profesorji izjavljajo, da je najboljšje zdravilno sredstvo proti oslabelosti na živcih elektrika, in sicer enakomerni galvanski tok. Treba bi bilo, da bi vsak bolnik izpoznal to električno zdravilno sredstvo. Sedaj je prilika za to, kajti kakor smo izvedeli, more vsakdo prejeti 80 strani obsegajočo doktorsko knjigo o blagodejnem učinkovanju elektrike; poslati je le 10 vinarjev poštne, sicer se dobi knjigo popolnoma zastoj. Za ženske se dobi poseben zvezek. Interesenti naj se obrnejo na zdravniški zavod: Elektro Vitalizer, Budapešta VI, Theresienring 7, Mezzanin, 188.

POZOR!

50.000 parov čevljev 4 pari čevljev samo za K 8-50.

Zaradi zastajanja plačil več velikih tvornic, sem bil pooblaščen, razpečati veliko zalogo čevljev globoko pod tvorniško ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čizm, iz rjavega ali črnega usnja, galoširane, z močno podkovanimi podplati, elegantne, najnovejše mode; velikost po št. ... Vsi 4 pari veljajo le K 8-50. Razpošilja po pošt-nem povzetju S. URBACH-ova razprodaja čevljev, Krakov, Avstr. Nr. 745.

Zamena dovoljena ali denar povrnjeno.

Izmed dobrega najboljšje

je in ostane

pravi : Franckov : kavini pridatek.

Odličen, najfinejši okus, lepa, temnorjava barva, velika izdatnost so njega posebne vrline. — Zahtevajte, prosimo, pri nakupu izrečno

pravi : Franck : s kavinim mlinčkom.

Splosno in vedno bolj priljubljena je pa tudi najboljša vseh žitnih kav, to je

Franckova Perl-ržena kava

v belosivih zavitkih.

Iz najboljših in najčistejših snovi napravljena odlikuje se Franckova ržena kava po svojem močnem, zrnati kavi enakem, dobrem okusu.

Poizkušnja z enim zavitkom Franckove rži Vas bo gotovo popolnoma zadovoljila.

Obe vrsti teh izdelkov lahko povsod dobite!



Ali ste nervozni?

Ako ste slabi in onemogli? Ako Vas je zapustila prejšnja moč in mladeniška čilost? Ako vam ne tekne jed ali slabo prebavljate? Ako trpite na nerednem odprtju telesa, ali bolečinah v križu, glavobolu, ne morete spati, ali ako opazite, da gineva vaša življenska moč?

Zakaj ne poskusite elektrike?

Če se sklicujete na ta časopis in priložite 10 vinarsko znamko, pošljemo vam brošuro o „Moderni elektroterapiji“ franko in zastoj, in smo pripravljeni, razkazati Vam v našem zavodu našo za najboljšo priznano zdravilno metodo.

Elektro Vitalizer zdravniški ordinacijski zavod, Budapešta, Theresienring 7, Mezzanin, 188.

Usaka bolezen se ne ozdravi

z zdravili. So bolezn, ki so nastale vsled pomanjkljivega prehranjevanja, zato je enako važno za zdrave in bolne, da najbolj pazijo na pravilno prehranjevanje.

Kateri so pravi principi življenje in zdravje dajajočega prehranjevanja, vedo žal samo nekateri, zato se zgodi, da mnogo ljudi pred časom zgubi svojo moč in odpornost.

Svetovnoznan redilno sredstvo Nutrigen (zakonito zavarovano), ki se zaradi svoje sestave po pravici imenuje kralj redilnih sredstev, je po znanih principih pripravljeno, kar svedoči potrjene kemične analize. Spoznajte izredne prednosti tega redilnega sredstva.

Nutrigen dobi vsak zastoj.

Zahtevajte, sklicevaje se na ta list, škatljico Nutrigena

zastoj in poštne prosto

ter zahtevajte tudi knjigo z navodilom, v kateri so popisana glavna pravila pravilnega prehranjevanja.

Dosedaj se je porabilo v Avstro-Ogrski 250.000 škatljic, kar dokazuje brez dvoma nedosežno dobroto in veliko priljubljenost tega redilnega sredstva.

Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16, odd. 188.

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■

Ljudska
posojilnica

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franc. cerkvijo
prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, gra-
ščak, drž. in dež. posl. predsednik; Josip Šiška,
stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton
Belec, posest., podj. in trg. v št. Vidu n. Lj.; Dr.
Josip Dermastia; Anton Kobl, pos. in trg., Breg
pri Borovni.; Karol Kauschegg, velepos. v Ljub-
ljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani;
Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni
posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posest.
in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.;
Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!



Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Kmetelka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstni Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Komp.
Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.
F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavio,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.
Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana
cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.
Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavi: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET
urar in draguljar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.
Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.



**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka
najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.
Priporočata svojo veliko zalogo vsakovrstnih sodov. Prevzema tudi vsa v
njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.



Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
voznih koles in
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.



A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana; Rimska cesta št. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posidaini prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog,
škatljica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Siadin“ za otroke škatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo
steklenica 20 v.
Tropčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v., in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana
Prešernova ulica
:: priporočata svojo ::
veliko zalogo čevljev
:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!
Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini
JANKO ČEŠNIK
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Štritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.
Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!
Samo 6 dni!
Havre
New-York
francoska prekomorska družba
Veljavne vožnje liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARDA**
oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetске posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“

TEOD. KORN
pokrivalce streh in klepar, vpeljalec strelododov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.
Priporočata se za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eternit) patent Hatzdek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.